

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede kunngjorde en åpen anbudskonkurranse om oppgradering av ventilasjonsanlegg og el-tekniske anlegg, samt installasjon av fjernvarme. Klager ble avvist fra konkurransen, blant annet på grunn av manglende oppfyllelse av et kvalifikasjonskrav om tidligere utførte arbeider av en viss type og størrelse. Klagenemnda fant at avvisningen var i tråd med forskriften § 20-12 (1) bokstav a.

Klagenemndas avgjørelse 5. mai 2014 i sak 2012/168

Klager: Trio Entreprenør AS

Innklaget: Akershus Fylkeskommune Eiendom FKF

Klagenemndas medlemmer: Arve Rosvold Alver, Magni Elsheim og Siri Teigum

Saken gjelder: Avvisning av leverandør

Bakgrunn:

(1) Akershus Fylkeskommune Eiendom FKF (heretter innklagede) kunngjorde 1. februar 2012 en åpen anbudskonkurranse om anskaffelse av oppgradering av ventilasjonsanlegg og el-tekniske anlegg, samt installasjon av fjernvarme, ved Lørenskog videregående skole. Tilbudsfristen var i kunngjøringen punkt IV.3.4 angitt til 15. mars 2012.

(2) I konkurransegrunnlaget punkt 0.3.2 var det en kort beskrivelse av anskaffelsen:

"Lørenskog vgs har et høyt energiforbruk og et dårlig innneklima. Prosjektet gjelder oppgradering av ventilasjonsanlegget, installasjon av fjernvarme og berørte el-tekniske anlegg. Tekniske rom på taket skal utvides."

(3) Videre stod det i konkurransegrunnlaget:

"0.3.6 Entreprenørens rolle

Generalentreprenøren skal ha følgende ansvarsroller i henhold til den til enhver tid gjeldende plan- og bygningslovgivningen:

- *Ansvarlig utførende (UTF)*
- *Ansvarlig kontrollerende for utførelse (KUT)*

0.3.7 Organisering av SHA-arbeidet

Generalentreprenøren skal ha rollen som hovedbedrift HB og koordinator i utførelsesfasen KU etter byggherreforskriften. KU skal sende forhåndsmelding til arbeidstilsynet."

- (4) I konkurransegrunnlaget punkt 0.4.2.09 stod det at kvalifikasjonskravene fremgikk av kvalifikasjonsgrunnlaget. Ifølge punkt 0.4.2.11 ville tilbyder velges ut fra laveste pris.
- (5) Fra kvalifikasjonsgrunnlaget hitsettes det følgende om kvalifikasjonskravene:

"Kvalifikasjonskrav:	Dokumentasjonskrav:
3. Entreprenørens tekniske/faglige kvalifikasjoner.	
<u>3.01 Entreprenørens faglige kvalifikasjoner.</u> Entreprenøren må disponere over ressurser som har den utdanning og yrkeserfaring for utførelse og kontroll som prosjektet krever. Entreprenøren skal ha minst to personer i eget firma med utdanning og yrkeserfaring tilsvarende kravet for godkjenning i tiltaksklasse 3 for ansvarlig utførende, se veiledning utarbeidet av statens byggetekniske etat. www.be.no	3.01.01 Beskrivelse av og organisasjonskart for entreprenørens tekniske personell eller tekniske enheter entreprenøren disponerer over til oppfyllelse av kontrakten, enten de tilhører foretaket eller ikke, særlig de som er ansvarlige for kvalitetskontrollen. Organisasjonskartet skal vise hvordan entreprenøren vil fordele ansvar og oppgaver i prosjektet. 3.01.02 Opplysninger om utdanning og faglige kvalifikasjoner hos foretakets administrative ledelse. 3.01.03 Opplysninger om og dokumentasjon av utdanning og faglige kvalifikasjoner hos den/de personer som har ansvar for at tjenesten blir utført.
<u>3.02 Entreprenørens viktigste utførte tjenester innen fagområdet.</u> De ressurser entreprenøren disponerer over skal i løpet av de fem siste årene ha gjennomført minst to entrepriser med hovedoppgave oppgradering av teknisk anlegg av tilsvarende størrelse og kompleksitet som dette prosjektet med en entreprisekostnad på ca 25 mill. kr. eks. mva.	3.02.01 En oversikt over arbeider som er utført i løpet av de siste fem år. Dokumentasjonen skal angi arbeidenes verdi, samt tid og sted for arbeidsutførelsen med deler av lokalene i drift i byggeperioden og oppgi hvorvidt arbeidene er blitt fagmessig utført og behørig fullført.

<i>Entreprisene skal være gjennomført med deler av lokalene i drift i byggeperioden.</i>	
<u>3.03 Entreprenørens arbeidsstyrke.</u> <i>Entreprenøren skal ha minst 15 egne ansatte i arbeidsstyrken, hvorav min. 6 ansatte med VVS-og/eller elektrokompetanse og minst 4 egne ansatte i den administrative ledelsen.</i>	3.03.01 <i>En redegjørelse for entreprenørens gjennomsnittlige arbeidsstyrke og antall medarbeidere i den administrative ledelsen i løpet av de siste tre år.</i> <i>Oversikt over ansatte med vvs-og/eller elektrokompetanse.</i>
4. Entreprenørens SHA/HMS-faglige kvalifikasjoner.	
<u>4.01 Entreprenørens kvalifikasjoner innen området SHA-koordinator i utførelsesfasen.</u> <i>Entreprenøren må ha den utdanning og yrkeserfaring innen området SHA-koordinator i utførelsesfasen som prosjektet krever.</i>	4.01.01 <i>Opplysninger om og dokumentasjon av utdanning og faglige kvalifikasjoner hos den/de personer som har ansvar for å utføre tjenesten.</i>
<u>4.02 Entreprenørens viktigste utførte tjenester innen området SHA-koordinator i utførelsesfasen.</u> <i>De ressurser entreprenøren disponerer over skal i løpet av de siste fem årene ha forstått funksjonen SHA-koordinator i utførelsesfasen i minst en entreprise med hovedoppgave oppgradering av tekniske anlegg med en entreprisekostnad på ca 25 mill. kr. eks. mva. og kompleksitet som dette prosjektet. Entreprisen skal være gjennomført med deler av lokalene i drift i byggeperioden.</i>	4.02.01 <i>En oversikt over arbeider som er utført i løpet av de siste fem år.</i> <i>Dokumentasjonen skal angi arbeidenes verdi samt tid og sted for arbeidsutførelsen, og oppgi hvorvidt arbeidene er blitt fagmessig utført og behørig fullført."</i>

(6) Innklagede la ut en tilleggsopplysning til kvalifikasjonsgrunnlaget 7. februar 2012:

"Tilleggsopplysning: kvalifikasjonsgrunnlag 3.03.

Kompetanse hos underentreprenør/underleverandør er ikke tilstrekkelig til å oppfylle kravet i punkt 3.03.

En juridisk forpliktende samarbeidsavtale, der begge parter i avtalen er likeverdige partnere i avtalen, vil være tilstrekkelig. Det er et absolutt krav om at avtalen i tilfelle skal ligge ved tilbudet ved innlevering."

- (7) Innklagede mottok noen spørsmål, som sammen med svarene ble gjort kjent for potensielle tilbydere 23. februar 2012:

Spørsmål: Tilleggsopplysning den 07.02.2012: "Kvalifikasjonsgrunnlagets punkt 3.03. Kompetanse hos underentreprenør/underleverandør er ikke tilstrekkelig til å oppfylle kravet i punkt 3.03". Vi kan ikke se at det foreligger noe spesifikt som sier hva en slik juridisk forpliktende samarbeidsavtale skal inneholde. Vi ber om informasjon i fht. dette.

Svar: Tilbyder må selv utarbeide en juridisk forpliktende samarbeidsavtale, der begge parter i avtalen er likeverdige partnere i avtalen. Det er et absolutt krav om at avtalen i tilfelle skal ligge ved tilbudet ved innlevering."

- (8) Ifølge anskaffelsesprotokollen, mottok innklagede i alt seks tilbud, deriblant fra klager. Klager hadde lavest totalpris, kr. 46 472 805,-. Den nest laveste prisen hadde J. I. Bygg AS (heretter valgte leverandør) med kr. 52 264 948,-. Valgte leverandør hadde lagt ved sitt tilbud en samarbeidsavtale mellom denne og Randem & Hybert AS, om særskilt samarbeid mellom dem vedrørende "prosjekt 33282 Lørenskog VGS – inneklima".
- (9) Klager hadde i generelle formuleringer beskrevet at det ville bli utført "sikker jobb analyser", gjennomført vernerunder og anvendt prosedyrer for "rent tørt bygg". Disse skulle implementeres i klagers kontrakter med underentreprenørene. Videre ville klager "også få opplyse om at vi har Sentral Godkjenning (UTF/KUT) Tiltaksklasse 3". Det sistnevnte var dokumentert med en godkjenning fra statens bygningstekniske etat.
- (10) Som vedlegg 7 til klagers tilbud, var en organisasjonsplan som kan sammenfattes slik:

Person	Stilling	Ansvarsområde
A	Faglig leder	"Myndighetskrav, oppfølging"
B	Prosjektsjef	"Økonomisk og driftsmessig kontroll, kontrakt byggherre, regnskapsrapportering, kvalitetskontroll oppfølging"
C	Regnskap	
D	Prosjekt/anleggsleder	"Drift, kontrakt og oppfølging av leverandør og underentreprenør, fremdriftskoordineringsansvar, økonomioppfølging, endring- og avviksbehandling"
E	Innkjøp	
F	Anleggslederassistent	"KS- og HMS-kontroll, drift, oppfølging fremdrift underentreprenør"

G	Formann	<i>"Rigg og drift, byggeplasskontroll, varemottak, Rent-Tørt-Bygg oppfølging og drift"</i>
---	---------	--

- (11) Klager hadde lagt ved CV-er for personene A, B, D, E, og F, som vedlegg 9 til tilbudet. Videre hadde klager lagt ved flere attester fra tidligere kunder, som vedlegg 10 til sitt tilbud. I alle attestene stod det at arbeidet var fagmessig utført og behørig fullført. I attesten fra Undervisningsbygg Oslo KF om et ventilasjonsprosjekt ved Skjønnehaug skole, stod det at klager hadde *"utført arbeidene i Generalentreprise på Skjønnehaug skole, rehabilitering av skole i drift. [...] Kontraktssum totalt var kr. 20 275 059,- inkl. mva."* For de andre attestene fra tidligere kunder eller samarbeidspartnere, som gjaldt generalentrepriser og ombygging av blant annet barnehager og skoler, fremkom det verken noe om de tidligere oppdragenes verdi eller om arbeidet ble utført mens de øvrige delene av lokalene var i drift.
- (12) I tillegg hadde klager selv oppgitt 12 tidligere leveranser, og to pågående prosjekter. De gjaldt hovedsakelig general- og totalentrepriser ved nybygg, rehabilitering av skoler, barnehager, kulturhus ressursenter og sykehotell. Seks av de tidligere leveransene hadde kontraktssummer over 25 mill. kr. inkl. mva., blant annet noen til 30-40 mill. kr. Til alle disse leveransene fremgikk det at klagers HMS-rolle var *"Hovedbedrift, HMS-koordinator utførelse"*.
- (13) Klager hadde i sitt tilbud også opplyst om gjennomsnittlig antall ansatte for årene 2009, 2010 og 2011, henholdsvis 21, 22 og 26. Tilsvarende tall for den administrative ledelsen var 12, 12 og 13. En bemanningsliste per 15. mars 2012 inneholdt 27 navn og deres stillinger, henholdsvis ulike ledere, forskalingssekkere, kranfører, lærlinger og hjelpearbeidere. Videre stod det i tilbudet:

"Viser til kvalifikasjonsgrunnlagets punkt 3.03 vedr. medarbeidere med VVS- og/eller elektronkompetanse.

[Klager] innehar sentral godkjenning, tiltaksklasse 3:

- *Ansvarlig utførende for bygninger og installasjoner*
- *Ansvarlig kontrollerende for utføring av bygninger og installasjoner.*

Vi vil benytte underentreprenører i ovennevnte fag, og vedlegger i tillegg samarbeidsavtaler og oversikt over arbeidsstyrken hos våre underentreprenører.

For øvrig vises det til vedlegg 9; CV for medarbeider, vedlegg 8 sentral godkjenning og vedlegg 10; CV/referanseliste for [klager] som bl. a. viser at firmaet har hatt ansvar for både økonomi/kvalitet og fremdrift for tekniske entrepriser."

- (14) Klager hadde lagt tre forpliktelseserklæringer ved sitt tilbud, benevnt som vedlegg 12. Den første var signert av Abmas Elektro AS. Vedlagt den var en liste over antall ansatte i Abmas Elektro AS, som viste at underentreprenøren hadde 25 ansatte i 2012, herunder to hjelpearbeidere, tre lærlinger, tre svakstrømmontører og 17 sterkstrømmontører. Forpliktelseserklæringen lød:

"firmanavn" forplikter seg til å opprettholde det tilbudet vi har gitt [klager] i samsvar med forespørsel på "type arbeid" og vedståelsesfrist i 3 måneder fom 15. mars 2012. Våre ressurser står til rådighet i forhold til samme tilbud".

- (15) Den andre forpliktelseserklæringen var likelydende, men i stedet for "type arbeid" stod det "ventilasjonsarbeider". Den var signert av Luftkvalitet AS, hvis navn også erstattet "firmanavn". En vedlagt organisasjonsplan viste tre ledere og fem montører/teknikere med fra ett til 25 års praksis.
- (16) Den tredje forpliktelseserklæringen var lik de to forrige, men gjaldt "rørarbeider", og var signert av Total VVS AS. Denne underentreprenørens organisasjonsplan viste fire ledere, fire lærlinger og åtte rørleggere med fagbrev og fra tre til 35 års erfaring.
- (17) Vedlegg 13 til tilbudet inneholdt person As kursbevis for kurs i "Arbeidsmiljølovens § 3-5 for arbeidsgiver", person Bs kursbevis for "HMS kurs ledere" og kursbevis for "Kurs i byggherreforskriften" for personene D og E. I tillegg hadde klager skrevet:

"Viser til kvalifikasjonsgrunnlagets punkt 4.01 vedr. entreprenørens kvalifikasjoner innen området SHA-koordinator i utførelsesfasen. Vi henviser til påfølgende kursbevis.

Viser også til kvalifikasjonsgrunnlagets punkt 4.02 vedr. utførte tjenester innen HMS/SHA-koordinator i utførelsesfasen.

Vi henviser til vedlegg 10: CV/referanseliste for [klager] og attester. Her fremkommer det bl. a. hvilke prosjekter entreprenøren har hatt roller og ansvar som HMS/SHA-koordinator i utførelsesfasen."

- (18) I innklagedes brev av 29. mars 2012 ble klager avvist. Fra brevet hitsettes:

"De kravene som er stilt i forbindelse med inngivelse og utforming av tilbud i konkurransen om generalentreprisen, er tatt inn i kunngjøringen/konkurransegrunnlaget.

Gjennomgangen av den dokumentasjonen De har vedlagt Deres tilbud, viser at Deres firma ikke kan kvalifiseres som deltaker i denne konkurransen. Dette skyldes at:

- Kravet om min. 6 egne ansatte med VVS- og/eller elektrokompetanse, jfr. kvalifikasjonsgrunnlaget pkt. 3.03 ikke er oppfylt. Forpliktelseserklæringer vedlagt Deres tilbud innebærer bare en forpliktelse overfor [klager] som underentreprenør, men innebærer ingen forpliktelser overfor [innklagede]. Erklæringene tilfredsstiller således ikke kravene til "juridisk forpliktende samarbeidsavtale" som angitt i tilleggskommendet "Spørsmål-svar til konkurransegrunnlaget av 20.02.2012", datert 23.02.2012.*
- Det er ikke spesifikt angitt hvem som skal være SHA-koordinator i utførelsesfasen. Organisasjonskartet angir kun en person (anleggslederass.) med ansvar for HMS-kontroll. Vedkommende innehar ikke de kvalifikasjoner som skal dokumenteres i pkt. 4.01.01.*

På denne bakgrunn er vi forpliktet til å avvise Deres tilbud med hjemmel i forskrift om offentlige anskaffelser § 20-12 (1)."

- (19) Klager påklaget avvisningen i brev av 19. april, 30. april og 11. mai, 2012. I innklagedes brev av 4. mai og 16. mai 2012 ble klagen ikke tatt til følge.

- (20) Innklagede inngikk kontrakt med valgte leverandør 11. mai 2012. Klager brakte saken inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 29. juni 2012. Nemndsmøte i saken ble avholdt 5. mai 2014.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (21) Innklagede har brutt regelverket ved å avvise klager, uten at det var grunn til det. Avvisningen er uriktig, basert på feil faktum og urimelig. Innklagede viste ikke til hvilken bokstav i forskriften § 20-12 som hjemlet avvisningen.
- (22) Innklagedes avvisning kunne ikke begrunnes med at kravet om minst seks ansatte med VVS- og/eller elektrokompetanse ikke var oppfylt. Det var i konkurransegrunnlaget ikke oppgitt hvilke erfaringer og formelt eller reelt kompetansenivå innklagede krevde av VVS- og elektrokompetanse. Det var heller ikke angitt ønsket fordeling mellom VVS- og elektrokompetanse. Innklagede krevde ikke at den enkeltes kompetanse skulle fremgå av CV-er, kun at det skulle leveres oversikt over ansatte med slik kompetanse. Klager dokumenterte å ha sentral godkjenning i tiltaksklasse 3, hvilket forutsetter styringssystem og fagledelse innen blant annet VVS og elektro, jf. byggherreforskriften §§ 9-4 (3) og 15-3 og dens veileder. Klager oppga flere referanseprosjekter med mer enn seks anleggsledere. Uansett, siden innklagedes kompetansekrav var så uklart angitt, inngikk klager forpliktende avtaler med underleverandører som besitter slik kompetanse, hvilket ble dokumentert i tilbudet. Da kravet var så uklart angitt, må innklagede godta at oppfyllelse dokumenteres slik som klager har gjort.
- (23) Avvisningen kunne ikke begrunnes med at klager ikke hadde en juridisk forpliktende avtale mellom sine underleverandører og innklagede. Formuleringen i konkurransegrunnlaget om kravene til slik avtale om underleverandører, må naturlig forstås som at avtalen inngås mellom tilbyder (klager) og underleverandøren. Innklagede har ikke oppstilt noe krav om å være direkte part i avtalene med underleverandørene. Uansett har klager forpliktet underleverandørene overfor innklagede, ved å la sitt tilbud dokumentere forpliktelseserklæringer fra dem. Klager oppfyller således konkurransegrunnlagets punkt 3.03.
- (24) Videre kunne innklagede heller ikke begrunne avvisningen med at det ikke var oppgitt i tilbudet hvem som skulle være SHA-koordinator. Klager har fremlagt dokumentasjon om SHA/HMS-faglige kvalifikasjoner hos fire av sine ansatte. Innklagede må ha oversett klagers kursbevis og attester, og har kun vurdert klagers organisasjonsplan. Det var i konkurransegrunnlaget ikke bedt om at konkrete personer skulle utpekes som koordinatore, kun om opplysninger og utdanning til personer som hadde ansvar for å utføre tjenesten. Uansett må utpekingen av slik koordinator koordineres med byggherre og underleverandører, siden byggherreforskriften § 13 pålegger en vurdering av om koordinatoren har andre plikter som kan komme i konflikt med rollen som koordinator. Derfor bør ikke hovedentreprenør (klager) ensidig stille koordinator til disposisjon for innklagede. Av denne grunn kunne ikke klager navngi potensielle koordinatore. Videre har klager også vist til relevante referanseprosjekter med en verdi over 25 mill. kr. eks. mva., som oppfyller konkurransegrunnlagets krav.
- (25) Innklagedes anførsel om at klager heller ikke oppfylte kravet i punkt 4.02 til referanseprosjekter, er ny og først fremsatt i innklagedes tilsvare til klagenemnda. Klager har tidligere levert langt mer teknisk krevende prosjekter enn det denne anskaffelsen

gjelder. Så lenge det ikke var opplyst om noe annet, kunne innklagede gå ut fra at referanseprosjektene ble gjennomført mens de øvrige delene av bygget var i drift.

Innklagedes anførsler:

- (26) Avvisningen av klager var hjemlet i forskriften § 20-12 (1) bokstav a. Innklagede bestrider at avvisningen var urettmessig. Klager leverte ikke den dokumentasjonen innklagede etterspurte. Dette fremgikk av avvisningsbrevet av 29. mars 2012, og klager må forutsettes å vite hva som ble levert med dennes tilbud. Innklagede har et skjønn i valget av kvalifikasjonskrav og tilbydernes eventuelle oppfyllelse av disse. Det er klagers egen risiko at denne ikke har levert tilstrekkelig dokumentasjon.
- (27) Det fremgikk av kvalifikasjonsgrunnlaget punkt 3.03 at tilbyderne skulle dokumentere minst seks egne ansatte med kompetanse innen VVS og elektro. Kravet kunne ikke oppfylles av underentreprenører gjennom ordinær forpliktelseserklæring, jf. presiseringen i senere tilleggsopplysninger. Kravet var ikke uklart formulert, innklagede har ikke plikt til å angi eksakte krav for hvor mye som kreves. Tilbyderne stod fritt til å selv å sette sammen en team av seks personer med slik kompetanse. Fordelingen av VVS- og elektrokompetanse blant dem var overlatt til tilbyderne. Klager dokumenterte ikke å alene ha minst seks egne ansatte med slik kompetanse. Heller ikke dokumenterte klager slik kompetanse gjennom samarbeidsavtale med andre rettssubjekter.
- (28) Klager oppfylte videre ikke kvalifikasjonskravene i punkt 4.01 og 4.02. Klager hadde ikke oppgitt hvem som skulle ha ansvar for koordinering av SHA-tjenesten. Det er ikke i strid med byggherreforskriften å utpeke slik koordinator i forkant av et byggeprosjekt. Ettersom klager ikke navnga koordinatoren, kunne ikke innklagede vurdere om klager/personen hadde etterspurt kompetanse. Det nærmeste var anleggslederassistent som ifølge organisasjonsplanen skulle drive HMS-kontroll overfor underentreprenører, men han oppfylte klart ikke kravene til SHA-koordinator i utførelsesfasen.
- (29) Uansett oppfylte ingen av klagers referanseprosjekter samtlige krav fastsatt i kvalifikasjonsgrunnlaget punkt 3.02. Det fremgikk ikke av klagers referanseliste at de tidligere oppdragene hadde slik teknisk oppgradering som den foreliggende anskaffelsen gjaldt. Kun oppdraget for Skjønnehaug skole gjaldt teknisk entreprise/ventilasjonsanlegg og ble utført mens lokalene var i drift. Innklagede krevde to slike referanseprosjekter. Innklagede kunne bare vektlegge den informasjonen som fremgikk av tilbudet, og kunne derfor ikke legge til grunn at byggene fremdeles var i drift så lenge dette ikke fremgikk av klagers tilbud. Under enhver omstendighet var kontraktssummen for oppdraget ved Skjønnehaug skole lavere enn 25 mill. kr. eks. mva. Referanseprosjektet oppfylte ikke kravet om entreprisekostnad på omtrent 25. mill. kr. eks. mva.

Klagenemndas vurdering:

- (30) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder oppgradering av ventilasjonsanlegg og el-tekniske anlegg, samt installasjon av fjernvarme, som er en bygge- og anleggsanskaffelse. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser følger anskaffelsen etter sin (opplyste) art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402 del I og III, jf. forskriften §§ 2-1 og 2-2.
- (31) Innklagede har vist til flere faktiske grunnlag for å avvise klager. Klagenemnda finner det hensiktsmessig å først drøfte avvisning grunnet påstått manglende oppfyllelse av kravene

til referanseprosjektene i kvalifikasjonsgrunnlaget punkt 3.02. Selv om innklagede ikke anførte dette grunnlaget før i sitt klagetilsvar til klagenemnda, er manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskravene en obligatorisk avvisningsgrunn, jf. til sammenligning klagenemndas avgjørelser i sakene 2010/276 premiss (50) flg., og 2011/117 premiss (50).

- (32) Det følger av forskriften § 20-12 (1) bokstav a at oppdragsgiver skal avvise leverandører som *"ikke oppfyller krav som er satt til leverandørenes deltakelse i konkurransen"*.
- (33) Kvalifikasjonsgrunnlaget punkt 3.02 oppstilte, under overskriftene *"For denne anskaffelse gjelder følgende krav i forbindelse med tekniske og faglige"* kvalifikasjoner og *"Kvalifikasjonskrav"*, et krav om at entreprenøren de fem siste årene måtte ha *"gjennomført minst to entrepriser"* tilsvarende den foreliggende anskaffelsen, hvor kontraktssummen skulle være *"ca 25. mill. kr. eks. mva."*. Videre skulle disse entreprisene være *"gjennomført med deler av lokalene i drift i byggeperioden"*. Ut fra ordlyden og konteksten, må kvalifikasjonskravet forstås som at tilbyderne måtte ha gjennomført to eller flere lignende arbeider, større enn 25 mill. kr. eks. mva., mens byggherrens lokaler var i bruk.
- (34) Vedlegg 10 til klagers tilbud, inneholdt dennes referanseliste og noen attester fra tidligere oppdragsgivere. Av listen fremgikk 14 pågående og tidligere utførte prosjekter. Kontraktssummene var ifølge listen oppgitt inkl. mva. Ni av prosjektene hadde en kontraktssum som oversteg 25 mill. kr. Det var ikke for noen av disse opplyst at lokalene var i drift i byggeperioden. Slik opplysning var kun angitt i attesten for ventilasjonsprosjektet ved Skjønnehaug skole, som opplyste om at prosjektet gjaldt *"rehabilitering av skole i drift"*. Men for dette prosjektet var *"kontraktssum totalt til kr. 20 275 059,- inkl. mva"*. Klager dokumenterte derfor ikke to eller flere tidligere prosjekter over 25 mill. kr., hvor bygget var i drift mens arbeidene ble utført.
- (35) Klager har anført at så lenge det motsatte ikke var opplyst, kunne innklagede legge til grunn at alle referanseprosjektene gjaldt arbeid på bygg som samtidig var i drift. Det er imidlertid tilbyderne som har risikoen for at tilbudene inneholder tilstrekkelig informasjon. Så lenge kun ett prosjekt opplyste om at lokalene var i drift, er den mest naturlige forståelsen etter nemndas vurdering at kun dette prosjektet, og ikke alle, gjaldt bygninger som samtidig var i bruk. På denne bakgrunn er avvisningen av klager i tråd med § 20-12 (1) bokstav a og klagers anførsel fører ikke frem.
- (36) Siden klagenemnda har funnet at klager ble rettmessig avvist fra konkurransen, ser ikke nemnda grunn til å vurdere om klager også skulle vært avvist på et annet grunnlag.

Konklusjon:

Akershus Fylkeskommune Eiendom FKF har ikke brutt regelverket om offentlige anskaffelser.

Klagers øvrige anførsler har ikke blitt behandlet.

Bergen, 5. mai 2014

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Siri Teigum